Eetikakoodeks

Downloaded 18.04.2026

Käsiraamatu uuendus 26.06.2023

Sisukord

I peatükk **3**
II peatükk **4**
III peatükk **6**
IV peatükk **7**
V peatükk **7**

I peatükk

§ 1. Eetikakoodeksi reguleerimisala

(1) Eetikakoodeks sätestab nõuded prokuröride ametieetikale ning käitumisele.

(2) Käesolevad reeglid ei välista seadusega prokuröridele pandud kohustuste täitmist ning ei

piira prokuröridele antud õigusi ja vabadusi.

(3) Prokurör järgib eetikakoodeksit alates prokuröriks saamise hetkest kuni

prokuröriametist lahkumiseni.

(4) Eetikakoodeks kehtib kõikide Eesti Vabariigi prokuröride suhtes, sõltumata asukohast.

(5) Eetikakoodeksis sätestatud nõudeid tõlgendatakse seaduse ja prokuratuuris kujunenud praktika alusel, samuti prokuröride eetikanõukogu selgituste ja prokuröride distsiplinaarkomisjoni lahendite alusel, mis on avalikustatud prokuratuuri siseveebis.

§ 2. Prokuröri käitumise üldreeglid

(1) Prokurör lähtub oma käitumises alati järgmistest reeglitest:

1) austab Eesti Vabariigi põhiseadust ja inimõigusi;

2) hoiab prokuratuuri ja prokuröri ameti mainet;

3) säilitab ametiväärikuse ja hea käitumise tavad nii tööalastes suhetes kui väljaspool

tööaega sotsiaal- ja kultuurielus osaledes;

4) täidab töökohustusi erapooletult, sõltumatult ning parimal võimalikul viisil,

laskmata end mõjutada poliitikal ja meedial;

5) täidab töökohustusi, püüdmata selle tulemusena saavutada kellegi soosingut;

6) säilitab ametialase konfidentsiaalsuse;

7) hoidub ametivõimu ja –nime omakasulisest ja vääritust kasutamisest;

8) ei esita teadvalt ebaõiget või eksitavat teavet;

9) riietub korrektselt.

(2) Ametialase konfidentsiaalsuse nõue kehtib ka pärast prokuröri ametist lahkumist.

(3) Prokurör hoolitseb oma professionaalse taseme eest, jagab oma erialaseid teadmisi ja

kogemusi kolleegidega ning vajadusel osaleb erialastel üritustel lektorina.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.06.2023

II peatükk

§ 3. Põhimõtted

(1) Prokurör juhindub talle seadusega pandud ülesannete täitmisel seadustest, siseveendumusest, prokuröride ametieetikast ja avalikust huvist.

(2) Prokurör kasutab oma seadusest tulenevate kohustuste täitmisel kõiki vahendeid ja viise, mis on lubatud seaduse, rahvusvaheliste õigusaktide ja ametieetika nõuetega.

(3) Prokurör arvestab kohtueelse menetluse juhina kannatanute ja tunnistajate seaduslike huvide ja õigustega ning tagab kahtlustatava ja süüdistatava kaitseõiguse.

(4) Prokurör esitab süüdistuse, kui ta jõuab tõendite erapooletu hindamise tulemusena veendumusele, et on alus süüdistada isikut kuriteo toimepanemises.

(5) Kui prokurör veendub pärast tõendite kogumist nende erapooletul hindamisel, et süüdistuseks ei ole alust, tagab ta kriminaalmenetluse lõpetamise või loobub esitatud süüdistusest.

§ 4. Au ja väärikus

(1) Prokurör on kohustatud käituma menetlusosaliste, tunnistajate ning teiste

kriminaalmenetlusega puutumust omavate isikute suhtes ausalt, väärikalt ja viisakalt nii kõnes, kirjas kui teos. Familiaarne käitumine on lubamatu.

(2) Prokurör täidab oma ülesandeid professionaalselt, objektiivselt, õiglaselt ja ausalt.

Vältida tuleb igasugust käitumist, mis osundab prokuröri võimalikule erapoolikusele.

(3) Prokurör on kohustatud kohtus käituma väärikalt, korrektselt ja kohtu suhtes

lugupidavalt nii kõnes, kirjas kui teos. Prokurör võib avalikult hinnata kohtulahendis sisalduvaid õigusteoreetilisi seisukohti ja õiguslikku laadi põhjendusi.

(4) Prokurör hoidub teda kompromiteerida võivatest kontaktidest.

(5) Prokurör ei kasuta ametist tulenevat informeeritust ja oma ametipositsiooni tööülesannete

väliselt.

§ 5. Sõltumatus

(1) Juhul, kui prokuratuurivälisel ametnikul või ametiasutusel on pädevus anda prokurörile

üldisi või üksikuid instruktsioone-juhendeid-metoodikaid, peavad need olema:

1) oma sisult üheselt tõlgendatavad ning selged;

2) kooskõlas seadustega ning väljaandja pädevusega;

3) kooskõlas prokuratuuri ja prokuröri protsessuaalse sõltumatuse põhimõtetega.

(2) Prokuratuuri sõltumatusega ei ole vastuolus üldiselt määratletud riikliku kriminaalpoliitika elluviimine, oma tegevusest tervikuna aru andmine ning prokuratuuri siseselt teostatav teenistuslik järelevalve ja antud soovitused.

(3) Kui prokurör kahtleb prokuratuurisiseselt antud soovituste seaduslikkuses, peab ta sellest informeerima soovituse andjat ning juhtivprokuröri või riigi peaprokuröri. Prokuröril on õigus nõuda prokuratuurisiseselt antud soovituse esitamist kirjalikult.

(4) Prokurör on oma ülesannete täitmisel sõltumatu, tegutsedes ainult seaduse alusel ja oma veendumuse järgi, ta ei tohi seejuures alluda riigi- ja kohaliku võimu ega ametiasutuste ja

-isikute survele, samuti mistahes muule otsesele või kaudsele mõjutamisele, mis kahjustab

või loob eelduse prokuröri objektiivsuse, erapooletuse ja professionaalsuse nõude,

prokuratuuri või prokuröri ameti maine kahjustamisele.

§ 6. Huvide konflikti vältimine

(1) Prokurör väldib oma töös perekondlikest, sotsiaalsetest ja muudest põhjustest tingitud huvide konflikti.

(2) Prokurör hoidub koosviibimistest menetlusosalistega viisil, mis võib ohustada tema erapooletust või jätta temast erapooliku mulje.

(3) Prokurör ei küsi ega võta menetlusosalistelt vastu kingitusi, pärandust, laenu ega teeneid seoses sellega, mida ta oma ametiülesandeid täites on teinud, peab tegema või tegemata jätma. Sama ei luba prokurör teha oma perekonnaliikmetel.

(4) Prokurör ei osale kriminaalmenetluses kaitsjana ega menetlusosalise lepingulise esindajana.

(5) Prokurör peab end taandama, kui tema objektiivsus on küsitav, ta on menetlusosalisega lähedastes suhetes või ta on väljaspool töökohustusi asjaosalisi samas asjas õigusalaselt nõustanud.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.06.2023

III peatükk

§ 7. Suhtlemine

(1) Prokurör on väärikas, kannatlik ja viisakas kõikide kolleegide, prokuratuuri töötajate

ning teiste isikutega, kellega ta suhtleb.

(2) Ametialastest küsimustest tekkinud lahkhelisid prokuröride vahel püütakse lahendada

eelkõige kokkuleppel. Kui kokkulepet ei saavutata, lahendab lahkheli prokuratuuri juhtkond.

Prokurör ei vii siseküsimusi avalikkuse ette.

(3) Prokurör ei lahenda kolleegide vahelisi vaidlusi meedias ja avalikkuse ees.

(4) Prokurör ei kasuta ajakirjandust enda või oma lähedaste reklaamimiseks.

(5) Prokurör väldib ebasündsat käitumist, mis rikub avalikku korda.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.06.2023

IV peatükk

§ 8. Liikmelisus

(1) Prokurör võib tegutseda kodanike ühendustes ja heategevuslikes organisatsioonides,

vältides seejuures prokuratuuri maine kahjustamist.

(2) Kui prokuröri tegevus kodanike ühendustes või heategevuslikes organisatsioonides loob

eelduse prokuratuuri või prokuröri ameti maine kahjustamiseks, peab prokurör valima

liikmelisuse lõpetamise ja prokuröri ameti vahel.

§ 9. Tegevused

(1) Prokurör hoidub tegevusest, sh äritehingutest ja finantstoimingutest, ning

tegevusetusest, mis võib kahjustada prokuröri ameti või prokuratuuri mainet, takistada korrapärast teenistusülesannete täitmist või tuua kaasa teenistuskohustuste rikkumise. Kõrvaltegevustega tegelemine on lubatud üksnes ametisse nimetamise õigust omava isiku loal.

(2) Prokurör võib võtta tööajal tehtava õppe- või teadustöö eest tasu üksnes riigi peaprokuröri loal. Teiste tasuliste kõrvaltegevustega prokurör tööajal ei tegele.

(3) Kui prokurör kahtleb, missugust tegevus- või käitumisviisi valida, pöördub ta, vältimaks ametieetika nõuete rikkumist, nõu saamiseks kõrgemalseisva prokuröri või prokuröride eetikanõukogu poole.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.06.2023

V peatükk

§ 10. Teiste eetiliste normide kehtivus ja distsiplinaarpraktika

(1) Prokuröride eetikakoodeksi jõustumisel jäävad prokuröride suhtes kehtima avalike

teenistujate käitumist reguleerivad normid ja head tavad.

(2) Eetikakoodeks on aluseks prokuröri distsiplinaarsüütegu arutavale prokuröride

distsiplinaarkomisjonile, andmaks hinnangut prokuröri käitumisele.

§ 11. Prokuröride eetikanõukogu

(1) Prokuröride eetikanõukogu (edaspidi: nõukogu) annab seisukoha prokuröri tegevus- või käitumisviisi lubatavuse kohta vastavalt eetikakoodeksi peatükis IV sätestatule ning üldisi selgitusi prokuröride eetikakoodeksi tõlgendamiseks .

(2) Nõukogusse kuuluvad viis kogenud prokuröri, kes valitakse ringkonnaprokuratuuride ja Riigiprokuratuuri prokuröride poolt nende endi seast. Nõukogusse võib valida prokuröri, kes on prokurörina töötanud vähemalt kümme aastat.

(3) Nõukogu valib enda seast esimehe, kes korraldab eetikanõukogu tööd, ja aseesimehe.

(4) Nõukogu töövorm on koosolek, mille kutsub kokku nõukogu esimees või tema puudumisel aseesimees. Nõukogu arutab asju vähemalt kolmeliikmelises koosseisus ja võtab otsused vastu poolthäälte enamusega.

(5) Nõukogu tehnilise asjaajamise tagab Riigiprokuratuur.

§ 12. Eetikakoodeksi jõustumine

(1) Eetikakoodeks võetakse vastu prokuröride üldkogu poolt.

(2) Prokuröride eetikakoodeks jõustub selle vastuvõtmisel ja asendab 23.12.2003.a prokuröride üldkogu poolt vastuvõetud eetikakoodeksit.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 26.06.2023